

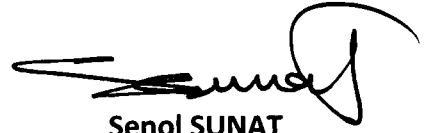
Şenol SUNAT

Manisa Milletvekili

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sn. Abdulkadir URALOĞLU tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 30.07.2025

Şenol SUNAT
Manisa Milletvekili

Dünyada çevreci ve sürdürülebilir taşımacılık modu olan demiryolu taşımacılığı tüm dünyada artmaya devam ederken, Türkiye’de yıllardır dillendirilen büyüme hedeflerine rağmen gerilemektedir.

2025’in ilk yarısında raylarda taşınan yük hacmi yüzde 8 azalırken, son iki yıldaki toplam kayıp yüzde 20’yi aşmıştır. Yatırım ve planlama eksiklikleri, özel sektör serbestleşmenin tam olarak sağlanamaması, mevzuat ve altyapı yetersizlikleri, stratejik hatların kapasite kullanım oranlarının %50’lerde kalarak atıl kullanılması ile yaşlı, bakımsız araçlarla altyapının verimsiz kullanılması bu düşüşte başlıca etkenlerdir.

Küresel ticarete yeni ticaret koridorlarının kurulması demiryolu yatırımlarını gerekli kılmaktadır. Ayrıca Avrupa Birliği iklim uyumu kapsamında demiryolu yatırımlarını hızla artırmaktadır.

Türkiye ise toplam yük taşımacılığında demiryolu payını 2029’da %10’a, 2035’te %20’ye çıkarmayı hedeflemişse de hem mevzuat hem uygulama bakımından geri kalarak henüz %1’i bile geçememiştir.

Demiryolu Taşımacılığı Derneği (DTD) başta olmak üzere sektör temsilcileri, kamu-özel iş birliğinin güçlendirilmesi, özel sektöre teşvik ve finansman desteği sağlanması, altyapı sorunlarının çözülmesi, mevzuat eksikliklerinin giderilmesi ve demiryollarının “stratejik yatırım” kapsamına alınması yönünde çağrılar yapmaktadır. Türkiye’nin lojistik üs olma iddiası, bu çağrılara yanıt verilmediği sürece hayata geçirilemeyecektir.

Bu bağlamda, aşağıdaki soruların yanıtlanması kamuoyunun bilgi alma hakkı açısından önem arz etmektedir;

1. 2029 ve 2035 için açıklanan demiryolu hedeflerinin revize edilmesi gündemde midir?
2. Son iki yılda yük taşımacılığında yaşanan yüzde 20’lik kaybın temel nedenleri nelerdir?

3. Bu kaybın Bakanlığınızın politikalarının yetersizliğiyle bir bağlantısı olup olmadığı yönünde herhangi bir iç denetim raporu hazırlanmış mıdır?
4. "Demiryolu serbestleşmesi" çerçevesinde özel sektöre yönelik ne gibi teşvik, destek veya düzenleme yapılmıştır?
5. Demiryolu serbestleşmesinin üzerinden yıllar geçmesine rağmen özel sektör halen neden sistemin içinde eşit koşullarda yer alamamaktadır?
6. Bu süreçte özel sektöre sağlanan teşvik ve düzenlemelerin etkinliği konusunda bağımsız bir etki analizi yapılmış mıdır?
7. TCDD'ye ait lokomotif ve vagon filosunun yaş ortalaması kaçtır ve bu filonun yüzde kaç ekonomik ömrünü tamamlamıştır?
8. Sürekli arıza yapan bu araçların ulusal taşımacılık güvenliğini tehdit ettiği Bakanlığınızın gündeminde midir?
9. Sık arızalanan bu araçların yenilenmesi için bakanlığınızın bütçelenmiş somut bir yatırım planı var mıdır?
10. Gaziantep-Mersin hızlı tren hattı nedeniyle kapanacak yük hattına dair alternatif taşıma çözümleri oluşturulmuş mudur?
11. AB Yeşil Mutabakat hedefleriyle uyumlu bir demiryolu mevzuatı hazırlığı var mıdır?
12. Demiryolu taşımacılığı "stratejik yatırım" kapsamına alınacak mıdır? Bu alana savunma sanayi, havacılık veya turizm gibi pozitif ayrımcılık tanınması planlanmakta mıdır?
13. Savunma sanayi veya havacılık gibi alanlara sağlanan özel teşviklerin, bu alana neden uygulanmadığına dair gerekçeli bir Bakanlık değerlendirmesi kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?
14. Mevcut yük taşıma hatlarında kapasite kullanım oranı nedir? Yatırım yapılmasına rağmen verim alınamayan hatlar hangileridir?
15. Demiryolu Taşımacılığı Derneği'nin dile getirdiği önerilerde Bakanlığınızın kısa ve orta vadeli planları nelerdir?